

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitetele școlare și partic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizor-
ratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarife. — Scrisori nefrancate nu
se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

În preajma unei civilizații.

Mai în fiecare zi avem ocazia să citim prin ziare, fel de fel de știri; cari mai de cari surprinzătoare, senzaționale ca: *sinucideri, crime, escrocherii, adultere* și multe altele de acest fel cari, drept este, nu prea fac țării noastre, mare cinste. Te surprinde și mai mult faptul, ca un amic cunoscut de toți a săvârșit acte condamnabile: stai în loc, te înfiori și nu știi ce să mai crezi despre rest! Cauza? ... Moralitatea noastră este scăzută, față cu tot ceace am fi putut aștepta dela civilizația societății în care trăim.

E drept, că formăm un popor în refacere, după toate necazurile ce ne-au apăsate de atâtea secole și tocmai acest fapt să ne pună în situația de a cugeta, că fără un pic de morală, atât la începutul cât și în cursul progresului, nu se poate face mare lucru.

Știutește de toți, că fiecare organism de natură animală, are lipsă de o anumită cantitate de sânge, pentruca să poată viețui; o locomativă are lipsă de foc care să încălzească apa producătoare de aburi, cu al căror ajutor se pune în mișcare. Lucru cert de aci că un popor nu poate progresa ci și mai mult decede, fără ajutorul unui minimum de morală. „*Morala primează asupra tuturor problemelor sociale*“.

Este drept că un individ poate trăi fără morală în mijlocul societății de bune moravuri; nici odată însă un sat întreg nu poate asista fără ea și cu atât mai mult o țară, un popor întreg.

Intr'o țară cu bune-moravuri, avuția crește, căci omul nu-și pierde timpul comițând infracțiuni de cari mai apoi se pomenește judecat, condamnat etc... În aceeaș țară, creditul crește, banii nu

Biblioteca

vor sta neproductivi, de frica *înșelăciunii*; și în fine, avuția națională își ia avânt.

„*Moralitatea unei națiuni este cetatea cea mai puternică înlăuntru și în afară*”. O națiune virtuoasă va fi mai capabilă de a forma un stat fericit, liniștit, înfloritor, solid, respectabil tuturor vecinilor și formidabil inamicilor.

Nu voi intra totuș, în chestiuni de ordin general, lăsând asta pe seama celor capabili, oameni de fond și observatori desăvârșiți, cari pot prin paralele între popoare să extragă esențialul unei observațiuni judicioase, la noi; însă, din observații proprii, voi redă aci câteva note, asupra celor ce interesează cariera noastră, pentru a ne putea feri, — încercând pe cât ne va sta în putință — pe cei ce anual ni se încredințează ca să le împărtășim exemplul bun, și încă mai mult, sufletul nostru. Ne-a plăcut să adoptăm și să perfecționăm unele obiceiuri rele și din occident și din orient. De notat ca cel mai de seamă care poate aduce după sine toate nenorocirile, este *scăderea sentimentului religios*. Sufletele tuturor, în parte sunt pălimate de scepticism. Nu se mai crede în nimic, nu se mai respectă nimic. Tinerii, abia esiți depe băncile școalei caută în mârșăvia lor să desconsidere datinele și obiceiurile străbune. Și de ce atâta revoltă în contra preceptelor sfinte, cari numai rele nu ne învață?...

De aci, toate relele: furtul, desfrăul, escrocheria și înfine, *mizeria* și beția, cari adeseori duc la crimă, sinucidere și multe altele de acest fel. Cu drept cuvânt însă, mizeria, la noi n'a prea făcut mari ravagii; asemenea și beția. Totuș, când cineva, în loc să muncească își perde vremea și banii îmbătându-se prin cărciumi, cum multe cazuri am văzut, își calcă datoriile sale de a îngriji familia și prin aceasta expune societatea, fiindcă cei neingrijiți cu creșterea și cele trebuincioase vieții sunt foarte expuși să comită înfracțiuni; iar societatea să fie victima lor. Din versurile ce urmează ne putem da seama de acest flagel, care prin mijlocirea-i, face să sufere nu numai o mamă sau soață nevinovată, ci și niște copii, cu un tată, așa zicând, perdut:

*Mamă, mamă, frigul iernii nu ne lasă să trăim,
Suntem goi de tot sârmanii și de foame o să murim!
Zicea fiul cel mai mare amărâtei sale mume,
Însă ea, plângând, ce zice: „Voi sunteți perduți pe lume!”
Tatăl vostru zi și noapte, stă în cărciumă mereu,
Și noi ducem sărăcia și luptăm cu ea din greu.
Cel mai mic din toți răcnește. Ce să-i facă, ce să-i facă?
Și cu ce să-i amăgească să nu plângă și să tacă?
În ăst timp, bețivul vine, întră'n casă blestemând,
Iar copilul cel mai mare se ascunde tremurând;
Mama lui îndurerată și cuprinsă de manie,
Neștiind ce să mai facă, pleacă'n grab'la primărie.
Domnule primar, aibi milă, fă-ți pomană și cu noi;
Foamea, frigul ne doboară, copilașii mei sunt goi!*

*Du-te-acas, îi fu răspunsul, ai bărbat să te susție!
Am călău răspunse dânsa, căci o duce'ntr'o beție...*

Iată deci la ce duce beția și cu toate astea ne vom întreba cum de cutare sau cutare a devenit bețiv? Lucru destul de natural, dacă stăm și ne socotim că întreagă viața actuală este tot pe rate: îți faci haine în rate, îți cumperi cărți în rate, târguești în rate, scoți salariul în rate, și plătești datoria tot în rate. Ei bine, tot așa se întâmplă și cu beția: devii alcoolic în rate. Azi un sprit, mâine o țuiculiță, poimâine o halbă și... începutul e greu, că urmarea vine dela sine. Și astfel lăsându-ne conduși de un pahar, ajungem să fim scărbiți de toată lumea, chiar și de teazul *alcoolic*.

Andrieu Popescu

Înv. Cut.

Informațiuni.

* Examenele pentru învățătorii minoritari, — indiferend că acestia servesc la stat ori confesiuni — se vor ținea cu siguranță în vacanța Paștilor anului corente. Cei cari au făcut aceste examene, firește nu vor trebui să le mai facă.

* Săptămâna trecută școlile noastre primare de stat din Alba-Iulia și Zlatna au fost inspectate de dl inspector general *Gh. Stoinescu*, care a fost însoțit de dl inspector *P. Petrescu* și dl subrevizor *V. Maca*.

* Dșoara învățătoare *Sabina Bălcașiu* din Mihalț și-a pierdut în 21 Februarie a. c. pe scumpul său tată, *Iacob Bălcașiu* profesor în Sebeș. Pe calea aceasta îi transmitem și noi sincerile condoleanțe.

* În cadrele despărțământului Aiud al „Astrei” și a Extensiunii Universitare din Cluj a conferențiat în ziua de 28 Febr. a. c. la Casina Română de aci dl Profesor univ. *Sextil Pușcariu* despre „*Romanitatea limbei noastre*”. A fost o frumoasă și interesantă conferință, care a fost ascultată cu mare atențiune de către numerosul public asistent.

* În ziua de 21 Februarie a. c. elevii școliei primare de stat din Sebeș, sub conducerea învățătorilor lor, au jucat bine piesa teatrală „*Poiana Peleşului*”. Astfel de producțiuni școlare, prin cari profitează atât elevii cât și învățătorii, ar trebui aranjate cât de des de către școlile noastre.

* Banca Populară „*Aiudeana*” din Aiud, a cărei rază de activitate se extinde pe întreg teritoriul plășii Aiud și la care sunt membrii și unii învățători de ai noștri, își va ținea adunarea generală din anul acesta în ziua de 14 I. c. în localul școliei primare de stat „*Axente Sever*” din Aiud.

* *Poșta Redacției*. Rugăm pe colegii, cari ne trimit material de publicat, ca să scrie numai pe o singură față, *legibil, scurt și clar*. Dlui *N. P.* în *B. Poeziile* trimise nu se pot publica, fiindcă nu întrunesc condițiunile de lipsă. Măi încercați. Dlui *V. B.* în *M. C.* „*Glumele*” ce ni-ați trimis nu le-am putut întrebuița.

Cooperativa de aprovizionare și desfacere în

Bilanț pe anul al

Active.

col

Cassa — — — — —	5000	—
Mărfuri generale în inventar — — —	966044	3
Mobilier — — — — —	25858	—
Capital Centrala Coop. — — — — —	10300	—
Diverși debitori — — — — —	255612	3
	1202814	7

Debit.

Cheltuieli generale — — — — —	37567	2
Salarii — — — — —	87479	—
Impozite — — — — —	15328	—
Amortizări — — — — —	2585	8
Diverse — — — — —	13507	6
Profit net — — — — —	127223	4
	283691	1

Aiud,

Consiliu

Președinte, **Marian Sasu.**

Casier

Membrii: **Augustin Ocnean, Iosif Marian, Victor**

Subsemnata comisie de cenzori am examinat contul prezent

C o m i s i e

Emanoil Muntean.

COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR din județul ALBA" — Aiud.

de gestiune 1925.

ACT.	Pasive.	
Capital social vărsat — — — —	534160	—
Rezerve — — — —	5185	40
Fond opere sociale — — — —	2859	48
Fond-Amortisment — — — —	4831	40
Efecte de plată Centrală Coop. — — — —	167605	43
Diverși creditori — — — —	578888	67
Diverse conturi — — — —	22060	89
Profit curat pe 1925 — — — —	127223	47
	1202814	74

		Credit.	
Din desfacerea mărfurilor proprii — —	1281151	18	
Remise — — — —	2240	—	
Dividende — — — —	300	—	
	283691	18	

e 1926.

nistrație :

scheș. Contabil, Maxim Voina.

Moldovan, Ion Lucaciu, Ion Stan, Valer Marginean.

în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

e n z o r i :

mșă, Petru Marcu.

Primăverei.

*Unde, unde zăbovești,
Pentru ce nu mai sosești
Primăvară încântătoare,
Cu bujori la cingătoare?*

Te aștept cu atâta drag, pe tine, dulce primăvară! Sfărâmă zidurile, rupe zăvoarele lăcașului în care frigul iernei vrea să te țină încătușată ca pe o sclavă și vino pe acest țărâm, pe care în toți și toate, dela cel mai mic, până la cel mai bătrân te așteaptă ca pe o zi de mare sărbătoare.

Imbracă-ne pământul în mândra și strălucitoarea haină a frumuseții tale și'n suflete ne revarsă viață din puterea farmecului tău.

În seri reci, când încă s'aude șuieratul ascuțit al vântului — în închipuirea mea — vin și-ți bat la poartă, o sguduiu din toate puterile încercând să pătrund la tine ca să mă încălzesc de frumusețea bogățiilor tale, dar ea rămâne închisă și sgriburînd îți suflu pe nerăsuflete dorul ce m-a trimis să te găsesc.

Da, *Mi-e dor de flori frumoase,
Mi-e dor de ghiocci,
De fâlfâit prin aer
A mii de fluturi.*

Și cât de mult imi va pareă până când o să ne apare în prag, frumoasă primăvară, ca deacolo să-ți împărți cu noi darurile binefăcătoare! Până atunci o să mă închid tot mai mult în camera mea... rece și pustie, așteptând cu și mai mare dor un ciripit vioiu în zori, un sunet de toca-tica-toc de pe o coastă de deal, o adiere dulce de zefir, răsunet de tălângi și strigăte vesele de copii, cari să-mi anunțe sosirea ta și... din nou voiu colinda câmpurile, din nou voiu culege viorele, din nou voiu alerga după mieluseii cei cu clopoței, din nou voiu asculta tremurul din fluer al unei doine, din nou voiu scutura de pe mine omătul de petale căzut

din coroana unui măr bătrân și a unui păr și mai bătrân, din nou voiu fi... fericită...

O dulci zile ale copilăriei petrecute în cuibul din „Munții noștrii“! Mi vă perindați inaintea ochilor mei sufletești ca într-un film de cinematograf!

Da, v-am trăit zile scumpe mie și atunci mă puteam bucura de existența tuturor celor dragi ai mei.

Astăzi însă, sunt departe de acel cuib ce adăpostește în el o mamă cu suflet iubitor și... un mormânt, care a înghițit pe acel ce l-am iubit atât de mult...

O vino dulce primăvară, usucă-mi stropii de pe gene. Cuibului drag din „Munții noștrii“ du-i un salut și voie bună. Vântul cu aripa lui să curețe mormântul de foi și crengi uscate, iar tu cu mâna-ți mănoasă să sameni flori în locul meu.

Dorica Danciu inv.

BCU Cluj **Partea oficială.** BCU Cluj

Către Direcțiunile școllelor primare de stat din județ.

No. 688—1926

Vă ducem la cunoștință, că în conformitate cu Ordinul On. Minister al Instrucțiunii publice No. 72346—1926 v'am trimis imprimatele necesare pentru adunarea datelor statistice, privitoare la situațiunile generale ale învățământului primar, pe anii școlari 1923—1924 și 1925—26.

Fiecărei școale am trimis câte 4 exemplare din care câte 2 exemplare se vor complecta cu datele anilor 1923—24 și 1924—25 și în termen de 5 zile ni se vor restitui câte 1 exemplar din fiecare an școlar biroului nostru, iar câte 1 exemplar se va păstra în arhiva școalei. Atragem atențiunea tuturor să citească cu multă băgare de seamă instrucțiunile tipărite pe formulare și să se conformeze strict acelora.

On. Minister va lua cele mai aspre măsuri contra acelora cari vor întârzia trimiterea datelor peste termenul hotărît.

II.

No. 473—1926.

Administrațiia revistei „Patima“ ne comunică, că a trimis fiecărei școale din județul nostru câte 10 numere din revista s'a. Cum până acuma n'a achitat nimenea costul de 40 lei pentru numerele primite, invităm pe toate Direcțiunile noastre școlare, ca să achite fără întârziere suma indicată, mai ales că redactorul acestei reviste e un coleg de al nostru, care a cheltuit totul, plus

că a făcut și datorii cu editarea acestei reviste, care are de scop combaterea celei mai mare boale de care suferă azi pătura de jos a neamului nostru.

Către toate comitetele școllelor primare de stat.

III.

No. 683—1926.

Vă invităm ca să înaintați necondiționat până la 20 Martie a. c. bugetul școllei D-Voastre pe anul financiar 1926 (1 Ian.-31 Dec.)

Imprimarele necesare le veți procura dela Cooperativa învățătorilor din Aiud. Prețul unei coale e 2 lei. Alte imprimare nu se admit.

Bugetul se va pregăti în 2 exemplare egale. La un exemplar se va acluda și acte justificative.

În buget se vor trece toate venitele ord. și extr. ord. *proprie a comitetului școlar fără cele 14% și $\frac{1}{3}$ din venitul cârciumei.* Dacă venitele proprii nu sunt suficiente pentru acoperirea lipsurilor — cheltuielilor — școllei, noi din oficiu vom induce în buget în sarcina comunei politice suma necesară la acoperirea aceloră fără considerare, că cota ce obvine din cele 14% și $\frac{1}{3}$ e suficientă sau nu. Venitele proprii se vor justifica cu copia contractului de arendare a terenurilor școlare, unde sunt.

La Cap. cheltuieli veți acluda copia contractului de închiriere întru cât școllea sau cuartirul inv. e în local închiriat.

Notăm, că bisericile în baza ordinului Minist. nu pot pretinde chirie pentru localurile cari și înainte au servit ca localuri școlare.

În cazul, că localul ar reclama reparațiuni mai mari, poziția aceasta se va justifica cu devizul pregătit de întreprinzător, în care se va specifica prețul materialului, ce se va întrebuința, precum și a muncii, care e a se verifica de către serviciul de poduri și șosele județean.

La încălzit, se va justifica cu act în regulă volumul localurilor ce urmează a se încălzi în cursul iernii, arătându-se precis lungimea, lățimea și înălțimea aceloră. Asupra combustibilului se va procura act dela primărie, în care se va specifica costul unui m. cub lemn abloco și tăiatul aceluia.

Pentru celelalte poz. din buget nu se reclamă acte justificative. La compunerea Bugetelor Vă rugăm a fi cu cea mai mare cruțare.

Atragem atențiunea serioasă a D-lor Secretari ai comitetelor școlare, ca să ne trimită la terminul sus indicat bugetele școlare, contrar conform ordinului Ministerial le vom reținea chitanțele.

Revizor școlar, *Marlan Sasu.*